

Sivistyslautakunnan lausunto Laajaan hyvinvointikertomukseen 2021-2025 ja -suunnitelmaan 2026-2030

Sivistyslautakunta 30.09.2025

331/00.01.03/2025

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksi kunnan keskeisimmistä tehtävistä ja sen tulee näkyä myös kuntastrategiassa (Kuntalaki 410/2015, § 1 & § 37). Tehtävä on säilynyt kunnilla sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen jälkeen. Järjestämislain (612/2021, 6 §) mukaan "Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin." Kunnan on myös valmisteltava valtuustokausittain laaja hyvinvointikertomus ja –suunnitelma, jonka hyväksymisestä päättää valtuusto (Järjestämislaki 612/2021, 6 §).

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma toimii ennen kaikkea johtamisen ja toiminnan arvioinnin työvälineenä, poliittisen päätöksenteon tukena sekä strategiatyön suunnittelun ja toimeenpanon perustana.

Kertomusosioon on koottu laajasti tietoa vihtiläisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä. Suunnitelman painopisteet on määritelty Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ja alueen kuntien kanssa yhteisiksi, jotta työ alueella olisi johdonmukaista ja siten vaikuttavaa. Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden tulee perustua arvioon nykytilasta ja odotettavissa olevista muutoksista toimintaympäristössä. Toimenpiteiden asettaminen edellyttää asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden sekä niihin vaikuttavien tekijöiden seuraamista väestöryhmittäin. Suunnitelmaosion toimenpiteet on laadittu kertomuksen tietoihin pohjautuen. Suunnitelman toimenpiteitä voidaan tarpeen mukaan tarkentaa tulosalueiden vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Suunnitelmaosio sisältää lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman (Lastensuojelulaki 417/2007, § 12), aikuisväestön hyvinvointisuunnitelman sekä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi tehdyn suunnitelman (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalviteista 980/2012, § 5). Kulloinkin voimassa oleva Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma on Opiskeluhoitolain (1287/2013 § 13) mukaisesti lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman liite. Lisäksi suunnitelmaan on sisällytetty kunnan poikkihallinnollinen liikkumishjelma sekä ehkäisevän päihdetyön suunnitelma, joiden tarkoituksena on edistää kunnan lakisääteisiä velvoitteita liikkumisen edistämisen ja ehkäisevän päihdetyön osalta (Liikuntalaki 390/2015 § 5, Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015, § 5).

Kolmas sektori tuottaa merkittävästi asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä edistäviä palveluita, harrastuksia ja muuta toimintaa.

Hyvinvointisuunnitelman yhteyteen on liitetty myös Järjestöohjelma, joka

korvaa Vihdin 2025 umpeutuvan Järjestöstrategian. Järjestöohjelma on laadittu osallistaen paikallisia järjestöjä ensin työpajan muodossa ja sitten pyytämällä Järjestöohjelman luonnokseen kommentteja verkkokyselyn avulla.

Käsittelyssä oleva hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on rakentunut kunnan eri toimialojen poikkihallinnollisessa yhteistyössä. Kertomusosion valmistelu on aloitettu syksyllä 2024 ja suunnitelman valmistelu keväällä 2025. Suunnitelman valmistelussa on haettu ohjausta keväällä 2025 kautensa päättäneeltä valtuustolta sekä nuorisovaltuustolta, vammaisneuvostolta ja vanhusneuvostolta. Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman luonnoksen valmistuttua siihen on pyydetty lausuntoja kunnan vaikuttamistoimielimiltä. Nämä lausunnot löytyvät tämän pykälän liitteinä ja suunnitelmaa on täydennetty lausuntojen perusteella, mm. erityisryhmiä huomioivat liikuntapalvelut ja esteetön uimaranta on lisätty suunnitelmaan.

Vihdin Laaja hyvinvointikertomus 2021–2025 ja –suunnitelma 2026–2030 julkaistaan kokonaisuudessaan kunnan verkkosivuille sähköisenä valtuuston hyväksyvän päätöksen jälkeen. Tarkoitusta varten on kehitetty uusi, tiedolla johtamisen edellytyksiä ja avointa tiedon jakamista helpottava työkalu. Työkalun avulla tehdään myös suunnitelman seurantaa, ja sen avulla kuka tahansa kuntalainen voi seurata suunnitelman toimeenpanoa. Suunnitelman toteutumasta sekä vihtiläisten hyvinvoinnin ja terveyden tilasta raportoidaan valtuustolle vuosittain.

Laajaan hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan pääsee tutustumaan tästä linkistä:

<https://raportointi.kuntamaisema.fi/home/run?reportid=33610c8d-e19a-462c-a27a-0ffaf6946099&groupid=c414e373-33c4-419b-b7c0-158102b54289>

Valmistelija

Meri-Tuuli Risti etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 0440 421 351
Anna Väre etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 0401856422
Sampo Anttila etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 0447674479

Esittelijä

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mari Haapanen

Ehdotus

Sivistyslautakunta päättää:

1. Ottaa lausuntopyyntöjen koonnin tiedoksi sekä lausua hyvinvointikertomukseen 2021–2025 ja -suunnitelmaan 2026–2030 omat huomionsa.
2. Ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että se hyväksyy lausuntojen pohjalta täydennetyn Vihdin kunnan hyvinvointikertomuksen 2021–2025 ja -suunnitelman 2026–2030.

Päätös

Tiedoksi